

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 370/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Anitou Uličnou, advokátkou, Holubyho 5, Levice, proti uzneseniu Okresného súdu Komárno sp. zn. 2T/93/2023 z 22. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu vo veci odmeny a náhrady hotových výdavkov obhajcu. Zároveň uvádza, že „... bolo kontextuálne zasiahnuté právo obvineného na obhajobu a právnu pomoc podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR“. Sťažovateľka sa domáha zrušenia napadnutého uznesenia a vrátenia veci okresnému súdu. Zároveň žiada finančné zadost'učinenie 2 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Sťažovateľka bola opatrením okresného súdu z 8. júna 2023 ustanovená za obhajkyňu obvinenému z dôvodu povinnej obhajoby. Proti obvinenému bolo vedené trestné konanie na obvodnom oddelení Policajného zboru Komárno pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), b) a písm. g) Trestného zákona. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 23. apríla 2024 došlo k právoplatnému skončeniu trestného konania proti obžalovanému.

3. Sťažovateľka si po ukončení trestného konania uplatnila na okresnom súde nárok na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov.

4. Okresný súd uznesením zo 14. mája 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol tak, že sťažovateľke priznal odmenu vo výške 7 499,52 eur. Za úkon „*výsluch o ďalšom trvaní väzby*“ zo 7. decembra 2023 priznal sťažovateľke odmenu len vo výške 70,06 eur (oproti vyúčtovanej odmene 280,25 eur) v zmysle § 12 ods. 1 v spojení s § 14 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom do 31. decembra 2023 (ďalej len „*vyhláška*“). Súd vychádzal z toho, že o väzbe sa rozhoduje na neverejnom zasadnutí. Preto ak samosudca rozhoduje o väzbe a žiadne iné relevantné úkony počas výsluchu nerealizuje, musí súd pri určení odmeny vychádzať z ustanovenia § 12 ods. 1, a nie z ustanovenia § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky. V opačnom prípade by došlo k zvýhodneniu obhajcov zastupujúcich páchateľov menej závažných trestných činov (prejednávanych samosudcami) voči obhajcom zastupujúcich páchateľov závažnejších trestných činov (prejednávanych senátmi), čo by bolo v rozpore so zásadou vyplývajúcou z § 12 ods. 3 vyhlášky.

5. Vo vzťahu k úkonom uskutočneným v roku 2024 dospel súd k záveru, že aplikácia ustanovenia § 13 ods. 5 vyhlášky v danom prípade neprichádza do úvahy. Vykonanie úkonov obhajoby nebolo pre sťažovateľku mimoriadne obťažné, resp. časovo náročné, používanie maďarského jazyka skôr zefektívnilo a urýchlilo komunikáciu medzi obvineným a obhajkyňou. Súd zároveň vychádzal z internetovej stránky Slovenskej advokátskej komory, v ktorej je uvedené, že sťažovateľka ovláda maďarský jazyk. Obvinený je občanom Slovenskej republiky, keďže nielen žije na jej území, ale tu aj chodil do školy a pracoval, čo naznačuje, že do určitej miery ovláda slovenský jazyk. Pri úkone zahĺásenie odvolania používanie cudzieho jazyka ani neprichádza do úvahy a pred týmto úkonom, ako aj vypracovaním odvolania boli uskutočnené iba 5 – 20 minútové porady. Okresný súd zároveň nepriznal sťažovateľke odmenu za úkon „*zahĺásenie odvolania*“ z 9. februára 2024, ktorý považoval za súčasť nasledujúceho úkonu „*zdôvodnenie odvolania*“ z 12. februára 2024. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť.

6. Napadnutým uznesením z 22. decembra 2025 okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú. V súvislosti s požadovaným zvýšením odmeny podľa § 13 ods. 5 vyhlášky súd uviedol, že okres Komárno pokrýva územie južného Slovenska, kde bola maďarčina dominantným jazykom po stáročia. Obyvateľstvo tento jazyk prirodzene používa, preto komunikácia s obhajcu s klientom v tejto časti Slovenska v maďarskom jazyku nemôže byť argumentom pre zvýšenie odmeny obhajcu. Úkon „*zahĺásenie odvolania*“ z 9. februára 2024 má informatívny charakter, samotným úkonom je „*zdôvodnenie odvolania*“ z 12. februára 2024, za ktorý súd priznal odmenu aj režijný paušál. Tento úkon predstavuje reálne poskytnutú právnu službu. V prípade priznania odmeny aj za „*zahĺásenie odvolania*“ by išlo o duplicitné priznanie odmeny za ten istý úkon.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. S právnym názorom okresného súdu vyjadreným o uzneseniach sťažovateľka nesúhlasí. Je toho názoru, že sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia, svojvoľného výkladu vyhlášky, ako aj formalistického prístupu k posúdeniu uplatneného nároku na náhradu trov obhajoby.

8. Okresný súd sa bez kritického preskúmania stotožnil s argumentáciou vyššieho súdneho úradníka. Sťažovateľka zotrváva na názore, že jej mala byť priznaná zvýšená tarifná odmena podľa

§ 13 ods. 5 vyhlášky, ktorá v časti týkajúcej sa cudzieho jazyka nijako nerozlišuje cudzie jazyky podľa ich regionálneho rozšírenia, historickej prítomnosti, frekvencie používania či jazykovej skladby obyvateľstva konkrétného okresu. Pojem „*cudzí jazyk*“ je právnym pojmom, nie sociologickou kategóriou. Jediným relevantným kritériom je skutočnosť, že nejde o štátny jazyk Slovenskej republiky a že jeho znalosť bola pri poskytovaní právnej služby objektívne potrebná. Vyšší súdny úradník v uznesení výslovne uvádza, že ak by obhajca neovládal maďarský jazyk, bol by odsúdenému ustanovený iný obhajca. Tým implicitne priznáva, že znalosť maďarského jazyka bola pre riadny výkon obhajoby nevyhnutná.

9. V predmetnej veci bola znalosť cudzieho jazyka objektívne potrebná na zabezpečenie riadneho výkonu obhajoby. Redukovanie tejto skutočnosti na regionálnu „*bežnosť*“ maďarského jazyka predstavuje formalistický a reštriktívny výklad, ktorý nerešpektuje účel § 13 ods. 5 vyhlášky a zároveň zasahuje do ústavne chráneného rámca výkonu obhajoby.

10. Sťažovateľka nesúhlasí so znížením odmeny za úkon „*výsluch o ďalšom trvaní väzby*“. Nesúhlasí s právnym názorom vyššieho súdneho úradníka vyjadreným v prvostupňovom uznesení, ktorý pri tomto úkone pristúpil k aplikácii § 12 ods. 1 vyhlášky. Ustanovenie § 12 vyhlášky je v celom rozsahu určené na výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny uplatňovanej na všetky úkony právnej služby v rámci trestného konania, nie pri výpočte za konkrétny úkon. Vyhláška v § 14 ods. 1 písm. c) jasne uvádza, že advokát má nárok na odmenu vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny za účasť na konaní pred súdom, a nestanovuje, o aké konkrétne konanie má ísť. Teda, či má ísť o hlavné pojednávanie, predbežné pojednanie obžaloby alebo výsluch týkajúci sa väzby.

11. Sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka obsahovala jasne formulovanú argumentáciu proti kráteniu odmeny za tento úkon právnej služby. Okresný súd bol povinný sa touto námietkou zaoberať a preskúmať správnosť zníženia odmeny. Napadnuté uznesenie neobsahuje v tejto časti žiadne odôvodnenie. Okresný súd sa otázkou krátenia odmeny za úkon „*výsluch o ďalšom trvaní väzby*“ nezaoberal a neuviedol žiadne právne dôvody, ako vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky. Napadnuté rozhodnutie vykazuje v tejto časti absolútnu nepreskúmateľnosť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd pripomína, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasti súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019).

14. Podľa § 13 ods. 5 vyhlášky advokát môže zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny najviac o 50 %, ak v rámci poskytovania právnej služby ide o úkony mimoriadne obťažné, časovo náročné, vyžadujúce si znalosť cudzieho práva alebo znalosť cudzieho jazyka.

15. Uvedené ustanovenie umožňujúce zvýšiť odmenu advokáta bolo do § 13 vyhlášky doplnené vyhláškou č. 391/2023 Z. z. účinnou od 1. januára 2024. Okrem prípadov vyznačujúcich sa mimoriadnou časovou náročnosťou alebo zložitnosťou právnej otázky môže ísť aj o veci vyžadujúce znalosť a aplikáciu cudzieho práva alebo aktívne využívanie cudzieho jazyka. Z dôvodovej správy k vyhláške č. 391/2023 Z. z. vyplýva, že z hľadiska znalosti cudzieho jazyka sa tým nemyslia veci, pre riešenie ktorých je potrebná znalosť cudzieho jazyka, avšak ide o bežné úkony vykonávané na dennej báze.

16. Na hlavnom pojednávaní na okresnom súde, ako aj na verejnom zasadnutí konanom na krajskom súde bol prítomný tlmočník, sťažovateľka so súdmi komunikovala v slovenskom jazyku a odvolanie podala v slovenskom jazyku. Na riadny výkon obhajoby tak sťažovateľka využívala slovenský jazyk, znalosť maďarského jazyka využívala na komunikáciu s obvineným. Znalosť cudzieho jazyka pri poradách s klientom či počas pojednávaní pred súdom nepochybne zefektívnilo a urýchlilo obhajobu, išlo však o bežné úkony vykonávané advokátom pri výkone obhajoby.

17. Komunikácia s obvineným v maďarskom jazyku počas troch porád vrátane komunikácie s obvineným počas konania pred súdom neboli rozhodujúce z hľadiska výkonu obhajoby obvineného. Podmienka navýšenia odmeny z hľadiska využívania cudzieho jazyka by bola splnená vtedy, ak by na riešenie veci (obhajobu) bola zásadne potrebná znalosť cudzieho jazyka. Táto podmienka v okolnostiach obhajoby splnená nebola. Preto nie je svojvoľný záver okresného súdu, že znalosť maďarského jazyka sťažovateľkou pri úkonoch obhajoby neodôvodňovalo zvýšenie tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 5 vyhlášky. Navyše, sťažovateľka požaduje zvýšenie vo výške 50 %, pričom vo vyúčtovaní a ani v sťažnosti neodôvodnila, na základe akých skutočností požaduje zvýšenie v maximálnej výške.

18. Sťažovateľka ďalej namieta výšku tarifnej odmeny za úkon účasti na rozhodovaní o väzbe, za čo jej súd priznal odmenu na základe primeranej aplikácie § 12 ods. 1 vyhlášky, podľa ktorého pri obhajobe v trestnom konaní vo veciach, v ktorých súd prvého stupňa rozhoduje na neverejnom zasadnutí, je základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby jedna dvadsaťštvrtina výpočtového základu. Podľa sťažovateľky jej mal okresný súd priznať za tento úkon odmenu podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny.

19. Z ustanovenia § 303, § 348 ods. 3 a § 349 ods. 4 Trestného poriadku vyplýva, že Trestný poriadok neumožňuje vykonávať neverejné zasadnutie samosudcovi ani sudcovi pre prípravné konanie. Vykonávať neverejné zasadnutie ako formu súdneho zasadnutia je oprávnený iba senát, pričom podľa § 301 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí.

Ako už bolo uvedené, vzhľadom na to, že samosudca a ani sudca pre prípravné konanie neverejné zasadnutie nevykonáva, v prípadoch, v ktorých podľa Trestného poriadku rozhoduje senát na neverejnom zasadnutí, rozhoduje samosudca, resp. sudca pre prípravné konanie tzv. od stola (bez vykonania niektorej z foriem zasadnutia), samostatným postupom bez osobitne upravenej procesnej formy. Pri rozhodovaní o väzbe postupuje samosudca, ako aj sudca pre prípravné konanie podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku, o mieste a čase výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca. Pred rozhodnutím o väzbe je obvinený vypočutý a je umožnené prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe. Ide teda o osobitný procesný úkon, ktorý bol osobitne označený aj pre účel výčíslenia odmeny obhajkyne v predmetnej veci ako „*účasť na vyšetrovacom úkone trestného konania na OS Komárno – rozhodovanie o väzbe*“, ktorého účelom a výsledkom je rozhodnutie o väzbe.

20. Otázkou odmeny obhajcu za úkon účasti na rozhodovaní o väzbe obvineného sa zaoberal ústavný súd v uznesení sp. zn. II. ÚS 123/2024 z 20. marca 2024. V ňom výslovne uviedol, že svojou povahou a účelom najbližším (úkonom) k úkonu rozhodovania sudcu pre prípravné konanie a samosudcu o väzbe je rozhodovanie senátu o väzbe na neverejnom zasadnutí. Vzhľadom na túto blízkosť patrí obhajcovi za takéto úkony právnej služby odmena podľa § 12 ods. 1 vyhlášky, t. j. vo výške jednej dvadsaťštvrtiny výpočtového základu. Tak to bolo aj v prejednávanom prípade, keď súd prvého stupňa rozhodoval o väzbe obvineného. V danej veci išlo o trestnú vec, v ktorej konal a rozhodoval samosudca, ktorý rozhodoval aj o väzbe obvineného. Samosudca preto nevykonával neverejné zasadnutie, avšak vzhľadom na povahu a účel bolo rozhodovanie o väzbe klienta sťažovateľky najbližšie neverejnému zasadnutiu. Okresný súd tak vyložil ustanovenie § 12 vyhlášky spôsobom, ktorý nie je svojvoľný.

21. Sťažovateľka zároveň namieta, že sa okresný súd v namietanom rozhodnutí nezaoberal znížením odmeny za úkon účasti na rozhodovaní o väzbe. Pritom v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka predložila svoju argumentáciu proti tomuto zníženiu.

22. Z obsahu sťažnosti, ktorú sťažovateľka predložila ako prílohu k ústavnej sťažnosti, vyplýva, že v jej úvode predniesla námietky proti výkladu ustanovení vyhlášky vyšším súdnym úradníkom. Tento výklad v otázke odmeny za účasť na rozhodovaní o väzbe považuje za nesprávny. Následne sťažovateľka predložila pomerne rozsiahlu argumentáciu, ktorou odôvodňovala nárok na priznanie zvýšenia odmeny podľa § 13 ods. 5 vyhlášky z dôvodu používania maďarského jazyka. Zároveň uviedla, že považuje za nesprávne nepriznanie odmeny za úkon „*zahlásenie odvolania*“ z dôvodov bližšie uvedených v sťažnosti. V závere uviedla, že navrhuje, aby okresný súd zmenil uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom a priznal jej „... *nad rámec trov priznaných*...“ odmenu za úkon „*zahlásenie odvolania*“ spolu s režijným paušálom a aby pri úkonoch vykonaných po 1. januári 2024 jej odmenu zvýšil podľa § 13 ods. 5 vyhlášky z dôvodu nutnosti znalosti cudzieho jazyka.

Sťažovateľka tak výslovne neuviedla, že sa domáha odmeny aj za úkon rozhodovania o väzbe v plnom rozsahu, teda podľa § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky.

23. Obsah sťažnosti potom sudca vyhodnotil tak, že sťažovateľka sa domáha nad rámec priznaných trov obhajoby odmeny za úkon „*zhlásenie odvolania*“ a tiež zvýšenia podľa § 13 ods. 5 vyhlášky za úkony vykonané po 1. januári 2024. Preto napadnuté uznesenie odôvodnil iba vo vzťahu k týmto nárokom a s nimi spojenou sťažnostnou argumentáciu. Nedostatok odôvodnenia vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky uplatnenej v texte sťažnosti, no bez jej jasného prepojenia s nesprávnosťou konkrétnej časti výroku napadnutého uznesenia, nespôsobuje jeho nepreskúmateľnosť. To platí o to viac, že sťažovateľka ako advokátka bola osobou odborne spôsobilou kvalifikovane vyjadriť, čoho presne sa sťažnosťou domáha.

24. Vzhľadom na uvedené je ústavný súd toho názoru, že okresný súd interpretoval a aplikoval citované ustanovenie vyhlášky a Trestného poriadku v súlade s ich obsahom, zohľadňujúc pritom potrebu systematického výkladu, kde zvolený výklad nijako neodporuje zmyslu a účelu dotknutých ustanovení. Nepriznanie odmeny za obhajobu v celom požadovanom rozsahu nepredstavuje zásah do práva sťažovateľky podnikat'. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

25. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva obvineného na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy sťažovateľka nenamieta porušenie svojich základných práv. Vzhľadom na to ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2026

Robert Šorl
predseda senátu